

SLOVENE

Političen list za slovenski narod.

Narednine in inzerate
sprejema upravnništvo v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeva ulice št. 2.

Rekopisi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Semo-
niških ulicah št. 2, I, 17

Izhaja vsak dan, izvenem
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Po pošti prejemati:

za

celo leto naprej 26 K — h
pol leta " 13 " — h
četrt " 6 " 50
mesec " 2 " 20

V upravnistvu prejemati:

za

celo leto naprej 20 K — h
pol leta " 10 " — h
četrt " 5 " — h
mesec " 1 " 70

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

Štev. 46.

V Ljubljani, v ponedeljek 25. februarija 1901.

Letnik XXIX.

Dr. Gregorič o potresnem posojilu.

(Govoril na shodu v Mestnem domu 24. februarija.)

Velecenjeni zborovalci!

Častna naloga se mi je poverila, da prevzamem referat o današnji točki dnevnega reda. Predno pa preidem v meritorično razpravo, moram z zadovoljnostjo konstatirati, da smo v tem vprašanju vsi edini. V edini sklici se je današnji shod, s čutom edinosti prišli ste k shodu. Razpravljajmo tedaj tudi to pereče vprašanje državnega potresnega posojila, katero opravičeno razburja vse slojeve našega prebivalstva brez razlike narodnosti in strank. Le če smo edini kot sklenjena trdna masa ne samo glede cilja, edini tudi glede uporabe sredstev, zamoremo kaj doseči. Gospodarska vprašanja se morajo na tem temelju razpravljati, drugače so a priori zgubljena.

V dokaz, kako opravičeno je naše postopanje in kako utemeljena naša prošnja, seči moram po vzrokih in začetku našega žalostnega gospodarskega položaja v Ljubljani, na potresno dobo leta 1895, ter navajati v kronološki vrsti edino le dejstva brez vsakega pretiravanja. Na ta način mora vsak, če je imel tudi poprej predsodke, a mu sedaj le ne pomanjkuje dobre volje, sprevrediti, da vsled slabega gospodarskega položaja prizadetega prebivalstva, z malimi izjemami, ki pa skoraj ne pridejo v poštev, ni mogoče spolniti svoje dolžnosti nasproti državi.

Ko je v nesrečni noči od 14. do 15. aprila 1895 grozna katastrofa uničila v malo sekundah milijone narodnega premoženja, ni bilo mogoče pregledati nesrečo v polnem obsegu. Vsakdo je mislil le na osebno varnost.

Ko se je polegel prvi vihar in so se duhovi malo pomirili, pričeli smo se le preiskovati škodo in misliti na popravilo razdejanih hiš. Kako težko je bilo to delo, ve marsikateri hišni posestnik povedati; stavbene komisije so se vrstile ena za drugo in pretekli so meseci in meseci, predno so prišli do končnega rezultata. Pokazalo se je pri mnogih hišah, katere so skušali od začetka popravljati, da se bodo morale podreti. Koliko časa se je z določitvijo stavbene črte izgubilo, s pogoji intabulacije državnega potresnega posojila itd.! V tem času ni imela hiša nobenega dohodka, posestnik moral je pa vendar živeti in plačevati obresti prejšnjih svojih dolgov. Stavbene cene so se povisale in pretekla so dva do tri leta, predno je dobil posestnik od svoje hiše dohodek. Predaleč bi segel, ako bi hotel na široko razpravljati in navajati ta dejstva.

Ko je Nj. Veličanstvo presvtili cesar nekaj dni po potresu obiskal Ljubljano in ogledal razvaline nesrečnega našega mesta, spregovoril je tolažljive besede: »Tu se mora pomagati«.

Pomagalo se je, a nasledkov tako grozne katastrofe ni mogoče v tej kratki dobi preboleti. Pri uporabi postave moralo bi se na to dejstvo ozirati ter usmiljeno postopati z nesrečnim prebivalstvom.

Postava z dne 8. julija 1895 dovoljuje pomoči potrebnemu prebivalstvu Ljubljane brezobrestno posojilo v znesku 1,700.000 gl. ali proti varni vknjižbi, ali proti jamstvu občine.

Vračitev posojila ima se pričeti 1. januarja 1901 v 15 letnih enakih obrokih. Trgovcem in obrtnikom dovolilo se je tudi

brezobrestno posojilo, ki se mora vrniti 1. jan. 1898. Ko se je ta postava sprejela, računalo se je z razmerami komaj 2 meseca po potresu. Za takrat cenjeno škodo bi morali svota in roki zadostovali. Nikakor pa podpora ni zadostovala za poznejše razmere. Veliko število hiš se je moralo podreti, na katere se niti mislilo ni. Vsled podiranja stavbe podirala se je tudi sosedna na videz še dobro ohranjena hiša, in taci slučajev ni malo. To dejstvo se je popolnoma prezrlo.

Dotični referent moral bi s temi razmerami pri rešitvi vloženih potresnih prčenj računati. Prizadeti hišni posestnik dobil je sicer državno podporo, a ta je komaj zadostovala, da se je podrla stavba in položil temelj. Kaj mu je tedaj preostajalo, kakor napraviti dolg pri denarnih zavodih, ter potolažiti obrtnike na poznejše boljše čase? Država ima varno vknjižbo, ni se ji treba bati za svoj denar. Dejstvo, da noben hišni posestnik ni sezidal svoje hiše iz državnih sredstev, ter se je moral izdatno zadolžiti, če ni hotel vsega izgubiti, se je na mero dajnem mestu popolnoma prezrlo in nikakor vpoštevalo. Postopa se tako, kakor da bi vsakdo svojo hišo z državno podporo sezidal, ter bogve kak dobiček napravil. Popolnoma sem pa preverjen, da bi vsak hišni posestnik iz srca se rad odpovedal vsaki podpori, svoji lepi hiši, če bi ga postavili v njegov prejšnji stan. Ne glede samo na to, da ima država za svoje posojilo varnost na posestvu intabulirano, dobiva tudi od novih stavb več dohodkov, vzrok več, da se postopa z onim milejšje, ki prinaša državi več dohodkov.

V tej kratki dobi od 14. aprila 1895 do 1. jan. 1901 je bilo absolutno nemogoče se gospodarsko toliko okrepčati, da bi se zadostovalo zahtevam države glede posojila. Ako bi bilo mogoče naprej vedeti, kake posledice bo imela še potresna katastrofa, koliko bo direktno in indirektno škodoval zopetni potres 15. jul. 1897, dobila bi Ljubljana gotovo dvojno potresno podporo in rok bi se podaljšal na 1. jan. 1910.

Ako se pomisli to resnično dejstvo, moramo priti do zaključka, da je c. kr. deželna vlada ta dejstva popolnoma prezrla, ali pa ni hotela z njimi računati, ker drugače bi morala c. kr. deželna vlada kot edini odločujoči faktor v tem vprašanju milejšje postopati z nesrečnim prebivalstvom Ljubljane.

Če je bilo težavno razdeljevanje potr. podpore in se je marsikaj grešilo, koliko natančneje in milejšje bi se moralo postopati pri dovolitvi olajšav! Gospod deželni predsednik ne pozna tako razmere, kakor jih poznamo mi, in če bi si preskrbel pravočasno iz prebivalstva svoje informacije, bi njegove razsodbe gotovo bile drugačne.

Toda ne samo to dejstvo se je popolnoma prezrlo, gledalo se ni tudi na zvišanje mestnih doklad od 6% — 20%, na novi osebni dohodninski davek, na novi davek na sladkor, od katerega dežela Kranjska plačuje 1/4 milijona gl. na leto.

Bolj se je bližal termin vračevanja državnega posojila, večja postala je skrb, kako dobiti denar. Ako se pomisli, koliko bi moral hišni posestnik, ki je dobil od države podporo 1. jan. plačevati, mi je naravnost rečeno neumevno, kako je bilo mogoče s tako trdo brezobzirnostjo prijeti ubožega dolžnika za vrat.

Plačati bi moral: 1) Vse davke in doklade. 2) Obrok brezobrestnega državnega

posojila. 3) Obrok 3% deželnega posojila. 4) 3% od deželnega posojila. 5) Obresti zašebnih dolgov pri denarnih zavodih. 6) V največ slučajih stavbene obroke denarnim zavodom, kateri so pa precej visoki, kajti denarni zavodi niso hoteli drugače izposoditi denarja. 7) Zaostale tirjatve obrtnikom in stavbenikom.

Koliko mu bi preostajalo od dohodka hiše, si lahko vsakdo izračuna, in želel bi le, da bi se dotični referent o došlih prošnjah hišnih posestnikov in trgovcev enkrat nahajal v položaju tacega nesrečnega posestnika; kako drugače bi pač izpadle rešitve! (Konec prih.)

Potresni shod v „Mestnem Domu“.

Namen liberalnih »maherjev«.

Včeraj dopoldne je priredilo liberalno »Trgovsko in obrtno društvo« v družbi z društvom hišnih posestnikov v »Mestnem Domu« shod, na katerem je bila jedina točka: Potresno posojilo. Na shod je prišlo kakih 300 hišnih posestnikov, trgovcev in obrtnikov, pa tudi precej takih, ki imajo pri hišnih posestnikih, trgovcih in obrtnikih samo dolge. Ti poslednji so prišli na shod v družbi par znanih narodnonaprednih liberalcev s političnim namenom delati na shodu škandale. Tak namen in poskus ob zašišne posestnike, trgovce in obrtnike kritičnih trenutkih mora pač vzbuditi obsodbo vsakega resnega moža, razsodnost liberalnih »maherjev« pa ponižati pod nivo človeške pameti.

Kje je ostala večina obč. svetnikov?

Dasi je »Trgovsko in obrtno društvo« doslej delalo le v boju proti gospodarski naši organizaciji, in ni pokazalo nobenega stvarnega dela, pozabili so vendar mnogi naši somisljeniki na vse to ter se shoda udeležili v precejšnjem številu. Tudi mi smo shod priporočali v zavesti, da je treba pri akciji za odpis potresnega posojila združiti vse moči. Te zavesti ni imela menda samo večina ljubljanskih občinskih svetnikov, ki so večinoma doma ostali. Res vzorni zastopniki interesov svojih volivcev! Na shodu je bilo navzočih tudi mnogo Nemcev.

Poslanca na shodu.

Povabljeni so bili na shod drž. poslanci baron Schwegel, dr. Tavčar in dr. Šusteršič. Na shod je prišel dr. Tavčar, prišel je pa tudi dr. Šusteršič, kar je silno razjezilo liberalce, ki mu ne morejo odpustiti, da v drž. zboru srečnejše dirka, nego dr. Tavčar. Zato je »taktični« predsednik trgovcev Trdina pozdravil samo dr. Tavčarja. No, dr. Šusteršič je pokazal, da se tudi k prireditvi svojih nasprotnikov ne boji priti. Razume se, da kaj tacega liberalce mora jeziti.

Baron Schwegel je pooblastil dr. Tavčarja, naj ga opraviči, da radi seje upravnega sveta dolenskih železnic ne more priti na shod. Deželni predsednik baron Klein, ki je bil na shod povabljen, ni prišel.

Hribar se je opravičil, da mora biti na Dunaju pri zborovanju mest z lastnim štatutom. Trgovsko in obrtno zbornico je zastopal bivši drž. poslanec Kušar.

Predsedstvo shoda.

Predsednik »Trg. in obrtnega društva« g. Trdina je pozdravil shod izrekajoč prepričanje, da bi izterjanje potresnih posojil pomenilo pravo katastrofo za Ljubljano. Na to je bil g. Trdina izvoljen predsednikom, g. Maurer podpredsednikom, zapisnikarjema pa gg. Trček in Elbert.

Govor dr. Gregoriča in resolucije.

Predsednik društva hišnih posestnikov dr. Vinko Gregorič je potem zanimivo v slovenščini in nemščini poročal o gospodarskem položaju Ljubljane in njenih davkoplačevalcev po potresu ter o znanem odloku kranjske deželne vlade. Njegov govor, katerega je opetovano pretrgalo burno odobravanje, prinašamo dobesedno na uvodnem mestu. Govornik je mej drugim povdarjal, da jenalogaposlancev pri razpravi o predlogu državnega poslanca dr. Šusteršiča postopanje dež. vlade postaviti v pravo luč G. dr. Gregorič je predlagal naslednje resolucije:

1. Zopetna prošnja na c. kr. deželno vlado v Ljubljani se ne vložijo, ker ni upanja, da bi imela pri nje konsekvantno odklanjanju nazorih kaj vspeha.

2. Kranjski državni poslanci se prosijo, naj delujejo v svojih krogih na to, da zadobi nujni predlog državnega poslanca dr. Šusteršiča pri članih ostalih klubov zadostno podporo. (Ta resolucija je napravila pri liberalcih silno dolge obraze.)

3. Ako je pa v obstoječih razmerah nemogoče doseči nujni predlog gospoda dr. Šusteršiča, bi bila naloga naših državnih poslancev, izposlovati one olajšave, katere sploh zamorejo doseči, da se te pravično razdele.

4. V slučaju pa, da bi c. kr. deželna vlada, oziroma finančna oblast izvajala silno iztirjevanje, naj se skliče takoj drugi shod, ki bi volil deputacijo, da prosi za avdijenco pri Nj. Veličanstvu ter mu razloži žalostni položaj našega mesta in ga prosi pomoči. Shod se naj pa tudi takoj skliče, ako bi bila akcija naših poslancev brezvspešna.

Tavčarjev nastop.

Besedo na to dobi dr. Tavčar. Tu je dr. Tavčar imel priliko povedati, kako je dr. Šusteršičev predlog »popolnoma ponesrečen«, kakor je pisal »Narod«, a bil je o tem — tiho in tudi prav nič ni poskušal dokazovati, da bi bilo z nujnim predlogom treba še čakati (!!) »primernejšega časa«. (!) Tavčar je dobro vedel, da je papir v »Narodni tiskarni« potrpežljiv, da pa bi morda volivci na shodu ne bili tako potrpežljivi, ako bi jim tvezil take neumnosti. Dr. Tavčar je v uvodu svojega govora omenil, da bo skušal uvaževati opomin dr. Gregoriča ter je dejal, da je na svojem volivnem (!) shodu že naglašal, da pričakuje, da bodo vsi kranjski poslanci glede potresnega posojila postopali enotno in edino. (No, dr. Šusteršič ni hotel čakati »primernejšega časa« in da je imel prav, dokazal je odlok deželne vlade. Op. poročevalca.)

Tavčarjeva razburjenost.

Dr. Tavčar izjavlja, da stoji še danes odločno na tedanjem stališču in bi odločno svaril, delati iz zadeve reklamo in kovati

kapital tej ali oni politični stranki. Povedal je, da brzojavka (!) v sobotnem »Slovenca« ima ta namen in da ga je razburila tako, da je tekel nad ministerskega predsednika, ako je brzojavka prišla v »Slovenca« z njegovo vednostjo. (Tako kolosalno neumnost more vprašati ministerskega predsednika le vodja »inteligence«. Prav radovedni smo, kako je Tavčar naslikal ministerskemu predsedniku to strašno reklamo.) Tavčar je dejal, da se je ministerski predsednik izrezil, da bi obžaloval (menda Tavčarja, in to po vsej pravici), ako bi se uporabljala zadeva v reklamne namene, kakor se ne strinja, da so se njegova pisma uporabljala na Dolenjskem kot agitacijsko sredstvo. Zatrdil je Tavčar, da bode podpiral vsak predlog, ker stoji še vedno na stališču, da se bo le tedaj kaj dogledlo za Ljubljano v tem oziru, ako bodo kranjski poslanci v edinstvi postopali, in sicer v soglasju z vladnimi organi. Zavračati mora mnenje, da so napredni poslanci na Dunaju spali.

Tavčar ne odreka drugim zasluge.

»Nobenemune ne odrekam za-sluge«, pravi Tavčar (Predno je boben prvič zapel, je Tavčar »Naroda« zatajil. »Nar.« je pisal, da so naši poslanci s svojim predlogom vso akcijo pokvarili). »a tudi nam naj se ne odreka, da smo se trudili.«

Kaj so ministri pravili Tavčarju.

Finančni minister Böhm-Bawerk mi je še v sredo povedal, da se odlok dež. vlade ne bo izvrševal. Bil sem pa mnenja, da tega ni treba obešati na veliki zvon. (Tavčar je vedel, da to ni zasluga njegovega truda.) Bil sem mnenja, da se čisto veliko bolje opravi, ako se vsake stvari ne spravi v javnost; treba je jemati razne ozire.

Tavčar v zmoti.

Navzočni volivci so tu zapazili, da se Tavčar nahaja v veliki zmoti.

Ko bi kaj on dosegel, bi gotovo zabobnal v »Naroda«. Hitrega naznanila je bilo upravnjuno potreba, ker uradni list odloka dež. vlade ni preklical in so bili davkoplačevalci v velikem strahu. Res čuden poslanec, ki pusti svoje volivce v takem strahu!

Ali je Tavčar dosegel sistiranje sklepa deželne vlade?

Zadeva glede potresnega posojila, pravi dalje dr. Tavčar, stoji v dobrem tiru. Finančni minister mu je dejal, da lahko izjavi, da obstoji 95 odstotkov gotovosti za zdatno in ceneno olajšavo. (Kako je on dosegel, da je bilo iztirjanje potresnega posojila ustavljeno, tega Tavčar ni povedal. Zadoščale so mu »obljube« ministrov.) Finančni minister mu je povedal, da se bodo v ministerstvu glede olajšav vršila posvetovanja. (To pač ni zasluga Tavčarja, ki teh posvetovanj ni nasvetoval.) Tem posvetovanjem se bo priklonil deželni predsednik baron Hein. Vzelo se pri posvetovanjih ne bo za podlago fiskalično stališče in zatrdil je finančni minister, da je tudi deželni predsednik baron Hein mnenja, da ne kaže fiskalično postopati.

Dr. Tavčar pravi, da je za zadevo dobro, da je o njej referent grof Pace, ki je dolgo časa v Ljubljani živel. Narodnonapredni (!) poslanci so ga opominjali, da je Ljubljčan, in grof Pace je dejal, da ne bo nikdar pozabil, da je Kranjec. Zadeva pa je tudi znatno v rokah dež. predsednika, zato govornik svari pred vsako rekriminacijo o njegovem postopanju. Naj se mu očitata to ali ono, res je, da se je on zavzel za materijelni napredek dežele z veliko vnemo. Tudi pri tej priliki apelirajmo nanj.

V »dirki«

Tavčar obljublja, da bodo napredni poslanci tudi naprej lazili od ministerstva do ministerstva, in očitati se nam ne bo moglo, da spimo in da ničesar ne delamo. Noben ne bo mogel vspeha sam zase reklamirati — vsi skupaj bomo dosegli in nihče se ne bo mogel predstavljati, kakor kak bog ali rešitelj Ljubljane. Te besede so strašno razveselile navzoče »Narodovce«. Pričeli so tuliti in ropotati. Celo Dzimski je klical: Bravo! Naši somišljeniki so jim to veselje privoščili ter so ostali mirni, vsaj so pri treznih ljudeh že davno sklenjeni računi, da gre dr. Šusteršiču zasluga, da se je končno res

pričelo resno delati za stvar, in da je bilo treba precej truda, da smo Tavčarja spravili v »dirko«, dočim nam Kušarja sploh ni bilo mogoče premakniti. To se z ropotanjem ne spravi »sveta! Tavčar je končno v nemščini izročil zborovalcem oprostilo barona Schwegla.

Zastopnik nemške stranke.

Imenom vodstva nemške stranke je g. Al. Dzimsky povdarjal, da moramo tu delovati vsi le kot Ljubljčanje. Povdarjal je tudi, da je občinska uprava prehitro hotela popraviti škode potresa in da je sedaj v položaju, da bi morala davkoplačevalcem v kritičnem trenutku naložiti večja bremena. Zato tudi občina potrebuje pomoči.

Nastop dr. Šusteršiča.

Splošna pozornost nastane, ko se oglasi k besedi drž. poslanec dr. Šusteršič, ki uvodom svojega govora povdarja, da je takoj vedel, v kakem okviru se bodo sukala razmotrivanja poslance III. skupine dr. Tavčarja, ko mu je prišla v roke sobotna številka nekega lista, v katerem je surovo napaden. Na to polje dr. Tavčarju ne bo sledil. Upa, da tu ni politična družba, ampak gospodarsko, nepolitično zborovanje. Očitaje, da bi se od njegove strani delala kaka reklama, z ogorčenostjo zavrača kot nevredno sumničenje.

Tavčar drugič zataji »Narod«.

Navzoči liberalci dvignejo pri teh besedah dr. Šusteršičevih hrušč. Upijejo ljudje, ki nimajo s potresnim posojilom nič opraviti. Najbolj upije dr. Triller, v ospredju mu sekundira dr. Hudnik. Mladi Stricelj tudi upije, tiho ne morejo biti tudi navzoči pisarji, in pa nekateri dijaki na galeriji.

Hišni posestniki kličejo razgrajdem, naj bodo tiho, ker jih nič ne briga. Naši volivci pozdravljajo dr. Šusteršiča. Dr. Tavčar izjavi, da ni mislil dr. Šusteršiča, ampak »Slovenca«. Tako je dr. Tavčar drugič zatajil sobotni »Narod«, ki je pisal, da dr. Šusteršič dela grdo reklamo zase. Dr. Šusteršič: »Jemljem na znanje, da dr. Tavčar ni mene mislil«. Ta kapitulacija Tavčarjeva obudi pri naših volivcih veselost. »Narodovci« srdito gledajo.

Kušar je izpregovoril!

Dr. Šusteršič nadaljuje: Na shod sem prišel kot poslanec pete skupine. Ob teh besedah se je zdelo Kušarju (starejšemu) potrebno, da odpre usta sedaj, ko ni več poslanec, ter je zaklical dr. Šusteršiču: »Poslanec analfabetov!« S tem klicem je menda ta mož hotel popraviti to, da je zadeva potresnega posojila pršla samo vsled njegove brezbržnosti v tako nevaren stadij. Dr. Šusteršič: Na shod sem bil uljudno povabljen. Zato sem prišel. Ko bi vedel, da se me bo osebno žalilo, ne bi prišel. Vender bom povedal, kaj sem storil v zadevi, ki je danes na dnevnem redu, kakor je povedal o tem poslanec III. skupine.

Dr. Šusteršič pri delu.

Jaz kot poslanec pete skupine, nadaljuje dr. Šusteršič, zastopam celo deželo, tudi ljubljansko mesto. V jedni prvih sej stavil sem v družbi svojih tovarišev nujni predlog, naj se brezobrestno posojilo popolnoma odpiše, vračanje 3% posojila pa se naj odloži na poznejši čas. Upam, da se s tem nisem nič pregrešil zoper svoje poslaniške dolžnosti.

Zadeva je sedaj pri dotičnem odseku, ki se še ni konstituiral. Kakor hitro se bode odsek konstituiral, porabil bom ves upliv, kolikor ga imam, da se predlog vzame takoj v pretres in ugodno reši. Storil bodem, kar je v moji moči. (Odobranje.) Ko je izšel ostrokritikovani poziv, da se morajo zapadli obroki pod eksekucijo iztirjati, storil sem v družbi posl. Vencajza takoj potrebne korake.

Kdo je dosegel sistiranje odloka deželne vlade?

Na to je dr. Šusteršič pojasnil, kdo je dosegel, da se je iztirjevanje ustavilo. Dejal je: V sredo sem bil pri finančnem ministru, ki se je izrekel proti generalnemu preklicu, češ, potem tudi tisti ne bodo plačali, ki bi lahko. V četrtek sva bila s poslan-

cem Vencajzem pri minister-skem predsedniku, in ministerstvo je takoj stopilo v telefonično zvezo z kranjsko deželno vlado in vse potrebno odredilo. (Dr. Tavčar in navzoči liberalci so na to izjavo molčali kot grob.) Rešitev mojega nujnega predloga je sedaj odvisna od odseka in pa od vlade, kajti, ako bo delala vlada velike težave, se težko dobi večina v parlamentu. Da je sreča, da je v ministerstvu notranjih zadev grof Pace, sem popolnoma mnenja dr. Tavčarja, kakor tudi, da nikakor ne gre napadati deželnega predsednika ekselencu barona Heina. On je izvrševalni organ osrednje vlade ter mora biti previden v svojih izjavah in obljubah, ker ne ve, kaj bode rekla osrednja vlada. Njegov delokrog je omejen, in gibati se mora v mejah postave. Zato bi moral svariti, ako bi hoteli deželnega predsednika prezirati. Finančni minister mi je dejal, kako se more govoriti, da je ekselena baron Hein za fiskalično postopanje. »On je bil pri meni«, dejal je finančni minister, »pa je ravno nasprotno priporočal«. To imam poročati v tej nepolitični družbi.

Dr. Šusteršič bo delal naprej.

Povedal sem, kaj sem storil kot poslanec pete skupine, nisem pa povedal tega v korist svoji osebi. Delal bodem tudi naprej in naj potem najdem ali ne pritrdjevanje tega ali onega (Dobro klici. Liberalci si kričanja ne upajo ponoviti.). Dr. Šusteršič na to zapusti to nepolitično zborovanje.

Modrost najmodrejšega magistratnega jurista.

Dr. Matija Hudnik, ki bi kot občinski svetnik moral podpirati trud dr. Šusteršiča za odpis potresnega posojila, izprosil si je besede, da žali dr. Šusteršiča, ki je bil na gospodarski (!) shod povabljen. Navadna dostojnost bi velevala, da se zadeva ne vlači na politično polje, a dr. Hudnik je bil drugačnega mnenja, dasi so se celo liberalci bali, da bi ne odprl ust. Hudnik je v modrosti včeraj samega sebe prekosil. Izjavil je, da je dr. Šusteršič neresnico govoril, ko je izjavil, da v njegovi akciji ni bilo reklame ali osebne častihlepnosti. (Vsestranski protesti. Dr. Gregorič opominja predsednika, da to ne spada k stvari. Predsednik Trdina se za proteste ne zmeni in pusti Hudnika, ki ni ne posestnik, ne trgovec, ne obrtnik, blati naprej povabljenega gosta.) Dr. Hudnik pravi, da dr. Šusteršič ne ve za parlamentarne navade in da se ni učil, kako je postopati pri nujnih predlogih. Predno je stavil svoj nujni predlog, bi dr. Šusteršič moral iti okoli poslancev in si prej osigurati dv tretjinsko večino. Ta Hudnikova argumentacija je vzbudila mnogo smehu, saj je parlamentarni dr. Matija Hudnik o nujnih predlogih iznašel čisto nov način. Dr. Hudnik je končno priporočal, da se prva resolucija ne sprejme.

Konec — zadoščenje dr. Šusteršiču.

Dr. Gregorič je izjavil, da je prvo resolucijo stavil, ker deželna vlada še ni preklicala svojega odloka. Sledilo je glasovanje. Pri glasovanju so navzoči volivci mislili, da se je dr. Hudnik izrazil tudi proti sprejetju druge resolucije, ki je sijajno zadoščenje dr. Šusteršiču na »Narodove« napade, in vzdigoili so za Hudnikov predlog roko samo tisti, ki prav za prav niso imeli na shodu nič opraviti. Dr. Hudnik je videl, da ima na shodu prav za prav silno malo pristašev. Pojasniti se je moralo, da prva resolucija meri samo na to, da se nezaupnica ne da deželni vladi, kar sta, kakor znano, priporočala tudi v svojih govorih tudi dr. Tavčar in Šusteršič. Še-le po tem pojasnilu se je prva resolucija odklonila, druga resolucija, ki naroča dr. Tavčarju, da mora podpirati dr. Šusteršiča, in ostale resolucije so bile sprejete. Ko bi »Narodovci« odločni pristaši na shodu imeli večino, bi gotovo se ne sprejela druga resolucija, ki je udarila po »Narodu«. To mnenje je izrazila tudi bčerka klobučarja Krejčija (tudi take dame so bile na shodu navzoče), češ: »Najrajši bi žvižgala!« S tem se je shod končal. Imeli smo, ko smo odhajali, te-le utise: »Reklama« je po mnenju »Narodovcev«, ako mi priobčujemo vesti o delovanju svojih poslancev. »Slovenec« bi niti brzojavk o Su-

steršičevih nastopih v zbornici ne smel pri-našati in na »Naroda«, ki je prvi pisal, da je Šusteršičev predlog prav za prav ničvreden, bi mi niti odgovarjati ne smeli! Kaj ne, kako bi bilo to za liberalne poslance pri-jetno! Jaza »Narodovcev« kaže, da so naši poslanci storili svojo dolžnost, da so krepko vzeli v roke potresno akcijo (liberalni poslanci se niso zganili leta in leta), ki bode na korist ne samo Ljubljani, ampak tudi deželi, katero zastopajo v prvi vrsti. Nastopi dr. Trillerja, dr. Hudnika in nekaterih drugih ljudij, katerih nevarnost, ki preti hišnim posestnikom, prav nič ne boli, so pokazali, da ima dr. Šusteršič popolnoma prav, da se z »Narodovci« na Dunaju ne vse-de k skupni mizi, vsaj taki ljudje niti pri gospodarskih posvetovanjih ne morejo biti stvarni. Zato je dr. Šusteršič imel prav, da je odšel, ko je končal govor, ki je bil namenjen hišnim posestnikom.

Dr. Tavčar in Spinčič v stiski.

V sobotni seji je poslanska zbornica skoro enoglasno obsodila liguoriansko gonjo Schönererjeve stranke. Opirajoč se na pamflet nekega Grassmanna je ta stranka hotela vtihotapiti v parlament in skozi parlament v javnost najpodlejša in najnesramnejša zavijanja in laži o morali sv. Alfonza Liguorija.

Našli so se vsi dostojni ljudje zbornice in obsodba tacega početja je bila, kakor rečeno, skoraj enoglasna. Zanimivo je, da je za to obsodbo kot član hrvatsko-slovenskega kluba moral glasovati tudi dr. Tavčar. Storil je to zelo nerad — a vendar je vstal, toda hitro zopet vsedel se. Spomnil se je na v Postojni tako kruto obsojeno »hina v ščino«. Ker je vsa zbornica, ki je glasovala proti nesramnosti Wolf-fove stranke, še stala — bili so nekateri Mladočehi zelo osupnjeni, ki so videli dr. Tavčarja sedeti. Opozorili so na to okolnost poslanca dr. Hrubana, le-ta pa poslanca dr. Stojana. Mnenje vseh, ki so to videli, je bilo, da je dr. Tavčar pri zborovanju z Wolfovci in soc.-demokrati sploh obsedel. Mladočehi, ki so to videli, so se škandalizirali. Dr. Stojan je nato stvar nekaterim poslancem pripovedal. Ko o tem izve poslanec Spinčič, je kar zbesnel — a ne proti Tavčarju, temveč proti dr. Stojanu! Napadel ga je na naj surovejši način v zbornici in ga imenoval »denuncijanta«! Dr. Stojan je prizoru naredil konec s tem, da je svojemu duhovskemu sobratu, ki nima družega opravka na Dunaju, nego razburjati se v prilog dr. Tavčarju, obrnil hrbet in odišel. Na to se je g. Spinčič nekoliko pomiril.

Zakaj se je g. Spinčič pač tako razkoračil? Res, da je Plantan prisegal, da je dr. Tavčar pri zborovanju vstal — recimo tudi, da se je to res zgodilo, osebno, ker so tudi drugi gospodje v okolici Tavčarja trdili, da je mož res en trenutek vstal. Kaj pa se je Spinčiču bilo treba tako razburjati? Mislil, da se je Tavčarju huda krivica zgodila, ko se je sodilo, da je glasoval z Wolfovci? Gospod Spinčič, ki pridno čita »Slovenski Narod«, dobro ve, da je ta nesramni list na podlagi pravi ravno iste nesramne Grassmanove brošure uprizoril na Slovenskem prav ravno tisto podlo gonjo zoper sv. Alfonza Liguorija, katoliško cerkev in njeno najsvetejšo uredbo — kakor so jo Wolfovci uprizorili mej Nemci. Gospod Spinčič tudi dobro ve, da je vso podlo »Narodovo« gonjo vodil njegov prijatelj dr. Ivan Tavčar kot šef-redakter onega lista.

Cela poslanska zbornica je torej v soboto posredno obsodila tudi podlo žurnalističko početje »Slov. Naroda« torej tudi šef-redakterja dr. Tavčarja — in če je poslednji pri glasovanju res vstal, obsodil je se svojim lastnim glasom tudi sam svoje lastno »svobodomiselno« delovanje. Zares, humorističen prizor!

Še vedno pa ne vemo, čemu se je gospod Spinčič zbog tega razburjal?

Povod za razburjenje je imel k večjemu dr. Tavčar, ki je moral glasovati zoper sebe in Malovrha. Zakaj pa Spinič? Ali se tako daleč identifikuje z dr. Tavčarjem, da ga vse boli, kar poslednjega peče? Pardon, dr. Tavčarju se je delala krivica, ker se je trdilo, da je z Wolfovci glasoval. No, g. Spinič, stvar je nekoliko drugačna! Prvič je za eventualno zmoto dal povod samo dr. Tavčar sam, ker se je hitro vsedel — ko je še ves dostojni del zbornice stal! Drugič pa bi taka sumnja, če bi tudi ne imela nobene konkretne podlage, vendar za dr. Tavčarja ne bi bila nikakr krivica — ker je mož, kakor smo dokazali, z ravno istim literarnim gnojem uganjal izven zbornice ravno isto gnojno kupčijo in gonjo proti verskim čustvom naroda, kakor gospodje Wolf in sodrugi! Če pa g. Spinič morebiti misli, da se je dr. Tavčar poboljšal — potem pač slovenščine ni zmožen, ker je kljub pridnemu čitanju „Slovenskega Naroda“ slep za smotre imenovanega „narodnjaka“. Ker pa ne moremo verjeti, da gospod Spinič slovenščine ne zna — zato zopet ne preostaje drug sklep nego ta: da se gospod Spinič popolnoma identifikuje s stremiljenjem dr. Ivana Tavčarja, Friderika Malovrha in „Slovenskega Naroda“. Hinc illae lacrimae!

Politični pregled.

V Ljubljani, 25. februarja.

Mladočeti in delavnost parlamenta. Po zadnjih škandaloznih dogodkih v našem osrednjem parlamentu pač skoro ni več pričakovati, da bi bilo mogoče priti do resnega mirnega dela. Ovirajo je predvsem nemški radikalci, ki pa hočejo zvrniti vso krivdo za nedelavnost parlamenta na Mladočete. Ti pa se zavarujejo proti takim poskusom in dokazujejo na vse mogoče načine, da so vneti za resno delo. „Glas Naroda“ svari pred obstrukcijo radi izjav predsednika, ker te provizorične izjave predsednika niso izjave vlade in ne dajo za obstrukcijo potrebnega povoda. Nemci bi radi, da bi krivdo o nedelavnosti parlamenta zvalili na Čehce. Vsekakor je treba v sedanjem položaju Slovanom velike previdnosti. Razni listi priporočajo, da se vse tiste izolira, ki nočejo resnega dela. Mladočeti menda tudi niso voljni slediti kakemu Fresslu, ki je v zadnjo sejo prinesel plakate v čeških barvah in z napisom § 19. ter jih hotel nalepiti po zidovih zbornice. S takim nastopom se pač nič ne pridobi. Ko bi tudi Nemci izolirali Wolfove pristaše, bi se lahko prišlo do dela, a vse kaže, da se nemška ljudska stranka Wolfovega terorizma precej boji.

„Süden“ o jugoslov. delegaciji.

Pod naslovom »dva kluba« priobčuje dunajski „Süden“ članek, v katerem je marsikaj, kar služi Hrvatom ter Robiču in Ploju v zagovor, v resnici pa dokazuje, kako nepremišljeno so postopali ti možje, ko so se združili s kranjskimi liberalci. Dobro odgovarja člankarju dunajski „Vaterland“. Süden namreč naglašja, da je prva točka v programu hrv. slov. kluba: Klub stoji na krščanski podlagi, da torej liberalizem ne ovira združenja s poslanci „Slov. centra“. Najsijajnejši dokaz za to je pač dejstvo, da sede tudi v tem klubu trije duhovniki. K sklepu pa pravi člankar: „Ljudstvo zahteva jedinstvo, ljudskemu glasu se morajo ukloniti poslanci.“ — Poslednja trditev je naravnost neresnična. Ljudstvo ne pričakuje in tudi ne mara, da bi „Slov. centrum“ rešil kranjske liberalce in se združil z njimi, dokler ne dajo javnega zadoščenja za premožne napade. — Morda so pa trije duhovniki raditega v zvezi v našimi liberalci, da jih izpreobrnejo in tudi doma postavijo na krščanska tla. Ali kali?

Križ v ogerski univerzi.

V ogerski zbornici se je vlada odločno postavila proti predlogu katol. ljud. stranke, da se v učnih sobah vseučilišča obesi križ. Naučni minister je izjavil, da je senat odbil dotično prošnjo nekaterih dijakov, ki so jo stavili zato, da bi se dalo zadoščenje radi odtrganih križev na grbih v univerzi. Tudi

proti predlogu kat. ljudske stranke, da se križ obesi v avli, se je izjavila vlada. Poslanec Rakowsky je pa odtegnil svoj predlog, ter izjavil, da katol. dijaštvo ne bo nehalo ponavljati to svojo prošnjo in da pride čas, ko se bode križ v slovesni procesiji nesel v univerzo, ki je katoliška ustanova.

Angleška kraljeva prisega

O kateri smo nedavno obširno pisali in s katero se najstrožje obsojajo glavne resnice katoliške vere, ta unicum sedanjega omikane sveta se vključ odločnim protestom od strani katoličanov tudi sedaj ne premeni. To je v zgornji angleški zbornici jasno povedal min. predsednik Salisbury. Član Braye je namreč vprašal, če vlada ne stori kmalu potrebnih korakov, da se popolno odpravi sramotilna prisega, s katero se angleški kralj odpoveduje naukom katol. cerkve. Salisbury mu je odgovoril: „Bojim se, da moj odgovor ne bo zadovoljil predgovornika, akoravno to zelo želim. Mi vsi obžalujemo (?) način sostave te izjave, pomniti pa treba, da obstaja ta navada že 200 let in se ne more premeniti brez treznega premisleka.“ — Torej zato, ker obstoja 200 let, se ne more (!) premeniti. To je logika!

Dnevne novice.

V Ljubljani, 25. februarja.

Dvorni svetnik Ploj je v sobotni seji poslanske zbornice z ogorčenjem zavrnil napade Wolfovcev na verska čustva ljudstva. Imenoval je ta čustva naj svetejša, katera je pripravljen braniti, dokler ima le kapljo krvi v svojih žilah. Bravo, gospod dvorni svetnik! Verovall bodemo v resnost vaše izjave v tistem hipu, ko se otesete politične družbe gospoda dr. Ivana Tavčarja, ki v svojih glasilih dan za dnevom na najpodlejši in najgnjusnej način blati verska čutila našega naroda in dosledno, z vsemi sredstvi, spodkopava ta čustva. Ravno tista obrekovanja duhovnikov, zoper katera se je na Dunaju postavil dr. Ploj proti Nemcem, je priobčil iz istih virov tudi Tavčarjev »Narod«. Kako je torej to, da ste v zvezi z onimi, ki to uče, kar vi obsojate? »Slov. Narod« itak pridno prebirate — poslušate se še »Rodoljuba«, potem bode vaše spoznanje in dr. Tavčarjevega političnega stremiljenja in njegovega »spoštovanja do vere« še popolnejše. Dokler s tem možem sedite v enem klubu in mu dajete politično potuho, toliko časa vaše pobožne izjave niso počenega groša vredne! Dejanja odločujejo — ne pa besede!!

Dr. Tavčar v jezi! Ta poslanec se je na včerajšnjem shodu silno jezil, da dr. Šusteršič svojega potresnega predloga ni tudi njemu (dr. Tavčarju) podpisati dal. Podpisal bi ga bil rad, je rekel, če tudi je bil drug podpisan na prvem mestu. Tako, dragi gospod dr. Tavčar? Kdopa je kriv, da je dr. Šusteršič svoji časti in ugledu svoje stranke dolžan, da z Vami ne občuje? Kdo je kriv, da dr. Šusteršič z Vami pri eni mizi ne more sedeti? Na ta vprašanja si odgovorite in potem trkajte na prsi in recite „mea culpa.“

Kako skuša Tavčar reševati sebe.

»Dirka« Tavčarju ni nič kaj všeč. Vsak dan mu napravlja sitnost kak predlog naših poslancev. Nepobitno dejstvo je, da je še-le na intervencijo naših poslancev ministerstvo v četrtke stopilo v telefonično zvezo s kranjsko deželno vlado, in da je nato ustavilo izvrševanje znanega odloka. To dejstvo bi moralo poslanca ljubljanskega mesta veseliti, ker se njemu ni bilo treba nič truditi in vendar se je nekaj zgodilo za njegove volivce. Tavčar pa je jezen na »dirko«, in ta jeza je v soboto stresena v naslednjih stavkih: »Poštenjaka Šusteršič in Vencajz postopata pač kakor dva prava komedijanta in delata za svoji osebi tako umazano reklamo, da bi se je moral sramovati vsak dostojno misleči človek.« Včeraj je dr. Tavčar na shodu moral izjaviti, da je mislil samo »Slovenca«. O Tavčarjevem moštvu se pri tej njegovi izjavi ne bomo pričali, izražamo le nado, da bode neumorna delavnost naših poslancev »Slovenca« se več-

krat omogočila razburiti liberalno drž. zastopstvo. Kar se »Slovenca« tiče, storil bode vse, kar bodo ti-ti, nad katerimi se bod (po »Narodu«) morale krave smejeti in teleta nad njimi zjokati, na liberalni strani.

Imenovan je avskultantom pravni praktikant pri okrožnem sodišču v Novem Mestu g. Jak. Jan.

Galantni škof. Pojasnili smo zadevo s šopki na veselici „Meščanskega kluba.“ Sedaj „Narod“ pravi: „Ako jih škof ni naročil — plačal pa jih je!“ Znana je pripovedka o ženski, ki je vedno upila: „Pristriženo, pristriženo“, tak je tisti lopov, ki laže. Kako more „Narod“ dokazati svojo trditve, da je škof plačal šopke?! Knezoškof ni niti naročil, niti plačal šopkov in so vse „Narodove“ trditve popolnoma iz trte izvite. Tudi plačal je šopke tisti, ki jih je naročil. S tem je poštenim ljudem zadeva dovolj pojasnjena.

Umrli je v Gorici nagle smrti vsled kapi štabni zdravnik g. dr. Fr. Platzer, oče deželnosodnega svetnika in voditelja sežanskega okrajnega sodišča. — V Kranju je umrl c. kr. sodni kancelist gospod Fran Pečnikar.

Zanimivosti iz Trsta. Slovenski delavski dom v Trstu. Dne 22. febr. prišla je hiša na cerkvenem trgu št. 4 pri sv. Jakobu v Trstu v last „Delavskega konsumnega društva pri sv. Jakobu.“ S tem imajo tržaški Slovenci prvi svoj dom. In delavsko društvo je bilo, ki je dobilo v Trstu prvi „Narodni Dom!“ Kaj bodo rekli na to tržaški slovenski kapitalisti in inteligenca? Ali bode njihova požrtvovalnost zopet osramočena od slovenskih delavcev? — Razširjenje vodovoda „Aurisa“ v Trstu. Družba „Aurisa“ namerava napraviti nov vodovod, ki bo izveden po sredi križkih in kontoveljskih vinogradov. Tako namerava družba dovajati v mesto večje množine vode in sicer iz izvira Brojenice. Družba hoče imeti pač vodo, a slovenskih okoliških vinogradnikov noče primerno oškodovati. Storili so se za to primerni koraki. — V pijanosti utopil se je 50letni mornar Simon Juraš iz Šibenika. Vračal se je pijan na parnik, a se je iz mostiča, ki veže obal s parnikom, zvrnil v morje. — V ljubosumnosti je Edvard Felner zadal 17letni Normi Krašna več ran. Normo so povežali zdravniki, Edvarda pa policaji. — Na Opčinah se je včeraj ustanovila podružnica „Kmetijske družbe“ za Trst in okolico.

Razsodba upravnega sodišča Gospod učitelj J. Rakovšček s Št. Viške gore na Tolminskem je dobil službo na Kranjskem. Tej službi se je pa g. R. odpovedal ter naznanil, da ostane še dalje na svojem starem mestu. Okrajni šolski svet tolminski je pa g. R. navzlic temu odpustil, mu ustavil plačo ter ukazal, da se mora podati na svoje novo mesto na Kranjsko. Deželni šolski svet je ta sklep potrdil in tudi naučno ministerstvo. Upravno sodišče se je pa izreklo, da gospoda Rakovščeka vsled golega imenovanja še ni smatrati učiteljem na Kranjskem ter ukazalo, da mu mora okrajni šolski svet povrniti desetmesečno plačo, priznati vsa dosedanja leta in petletnino.

Ljubljanske novice. Samoslovenski ulični napis v Ljubljani. Dne 8. marca se bode pri upravnem sodišču na Dunaju vršila razprava o pritožbi mestne občine ljubljanske proti notranjemu ministerstvu v zadevi samoslovenskih imen ulic. — Vseh društev v Ljubljani je doslej 167. — Trgovino z delikatesami je opustil gospod Fran Krapeš. Slovenec torej ne more vzdržati take trgovine v Ljubljani! — Bogokletnež aretovan. Mihael Kuhar je v soboto zvečer, prišedši iz gostilne na Bregu št. 20, preklinjal Boga in Marijo. Stražnik, ki ga je aretoval, moral je dobiti pomoč vsled Kuharjeve nasilnosti. Trije stražniki so Kuharja komaj spravili na rotovž. — Mlada tatica. Za dve kroni, katere je ukradla svoji prijateljici, bila je aretovana Jerica Vidmar ter oddana v zapor okrajnega sodišča. — Ponesrečen realec. Obstrelil se je s samokresom v svojem stanovanju dijak Karol Verner v levo roko. Djak je ogledoval samokres ter se je pri tem ponesrečil. — Zgubila je Marija Bricelj, šivilja iz Mostšte-

vilka 47, v mestu zlato uro z verižico, vredno 59 K. — Tat v kovinski bolniški blagajni. Jožef Kozar, ključavničarski vajenec, doma iz Šiške, je bil pri Ahčinu zasačen, ko je kradel denar iz kovinske bolniške blagajne. Ahčin je že dolgo časa sumil, da nekdo krade, ter je pazil na vajenca. Deček si je prisvojil že nad 100 K. — Pretep pri večerji. Predovičevi hlapci so se pri večerji stegli med seboj ter je bil Anton Lampič tako udarjen na glavo, da so ga morali prepeljati v bolnico. — Pri gradnji justične palače je pal danes raz oder iz družega nadstropja delavec Anton Jesih iz Karolinske zemlje ter se močno poškodoval. — V gostilno k Tostiju (»Miramar«) je prišla k natakariji Mariji Valušnik neka tuja ženska. Ko se je natakarija za nekaj časa odstranila, odnesla je tujka zimsko jopo, vredno 20 K. — Pobil se je na Starem trgu star mož slabotnih oči Ivan Gorup. Stražnik ga je peljal na magistrat. kjer so Gorupu poslali po zdravnika. — Ponesrečena tatvina. Na sv. Joka nabražju je pri starinarju hotel neznan človek ukrasti jopič. Lastnik jopiča Ivan Prekuh je tatovo dejanje opazil, ter stekel za njim, ki je v begu jopič vrgel proč in ušel.

Nova železnica. Ivan Hribar in Drag. Lapajne, župan v Idriji, dobila sta za dobo jednega leta dovoljenje, da smeta pričeti z deli za tehnične predpriprave za železnico od Vrhnike preko Št. Jošta in Hotedersice v Idrijo.

Požar na Dobrni. Na Dobrni je pogorela takozvana „Kaptanova“ hiša, ki je bila last štajarske dežele.

Slovenski cerkveni govori v Gorici. V cerkvi sv. Ignacija v Gorici bo v postnem času vsaki petek ob 7. uri zvečer slovenski govor.

Ljudsko štetje na Primorskem je končano. Trst šteje 176.456 prebivalcev proti 157.466 v letu 1890. Goriška z Gradiško šteje 230.762 prebivalcev proti 220.308 v l. 1890. Istra šteje 336.484 prebivalcev proti 317.610 v letu 1890.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 25. febr. Dne 5. marca se prično v palači kardinala dr. Grusche posvetovanja velikega škofovskega odbora.

Dunaj, 25. febr. Cesar bode ustanovil nov razred za red Fran Josipa in Leopolda.

Dunaj, 25. febr. Danes je imel poljski klub sejo, v kateri se je bavil s položajem ministerstva. Vsi govorniki so naglašali nezadovoljnost z ministerstvom. S svojo neodločnostjo sili vlada Poljake, da bodo skušali oživiti zopet staro desnico. Poljaki so bili pripravljeni za zbornično delo marsikaj žrtvovati, a za to je treba dobre volje, katere pa vladi baje ne dostaje. Poljski klub se bo, kakor se čuje, približal Čehom in drugim slovanskim klubom.

Dunaj, 25. febr. Poslanci iz Češke, Moravske, Slezije, Galicije so imeli tu posvetovanje glede raznih kanalskih načrtov ter so sklenili, da bodo zahtevali od vlade vsako leto 20 milijonov gld. za ustanovitev kanalskega fonda.

Dunaj, 25. febr. Shoda zastopnikov mest z lastnim statutom se je udeležilo 29 mest. Dr. Lueger je pozdravil shod, na kar so se pričela posvetovanja. V predsedništvu so bili župani iz Solnograda, Lvova, Gradca in Trsta.

Monakovo, 25. febr. Siglov „Vaterland“ piše: Kralj Edvard ne pride v Berolin, ker se boji kamenja na berlinskih ulicah.

Rim, 25. febr. Nikakor ni gotovo, da pride avstrijski poslanik v Bruselju Khevenhüller namestu grofa Revertera za poslanika v Rim, ker so se tu dobili razni pomisleki proti njemu.

Pariz, 25. febr. Zbornica nadaljuje razpravo o kongregacijah. Socijalni demokratje bodo pri točki I. predlagali, naj se popolnoma zatro vse duhovniške kongregacije. Za ta predlog bodo glasovali tudi monarhisti, nacijonalcii in antisemiti, sploh vsi konservativni poslanci, da tako privedejo vso predlogo

ad absurdum, kajti popolnoma izključeno je, da bi potem predloga dobila odobrenje senata.

Madrid, 25. febr. Adela Ubao, ki je vsled izreka sodišča morala zapustiti samostan, se brani ostati v očetovi hiši. Tožila je svojo mater in sestre radi grdega ravnanja z njo in telesnih poškodb.

London, 25. febr. V angl. spodnji zbornici je prišel Irec O'Donnell svoj govor v irščini. Angleži so divjali, tembolj, ker je govornik obsojal južnoafriško vojsko. Irec Remond je izjavil, da se že 600 let ni govorilo v zbornici irski, sedaj se bodo pa morali Angleži na to zopet navaditi.

Bruselj, 25. febr. Dr. Leyds je prodal svojo hišo v Bruslju, katero je še le nedavno kupil. Preselil se bo v Haag, ker se je prepričal, da belgijska vlada ne bo nikakor podpirati Buron in je nasprotna, da bi bil Bruselj središče burske politike.

London, 25. febr. V soboto zvečer je bil sklican ministerski svet, ki se je pečal z važnimi vojaškimi zadevami. Povod temu je dala brzobjavka lord Kitchenerja, da mu je naznanil Botha po svojih odposlancih: Priznam, da sem obkoljen in vsled tega nezmožen za nadaljnjo akcijo. Prosim, naj se določi kraj in čas za dogovor o splošni kapitulaciji. — Kitchener je določil, naj se vrši dogovor 27. t. m. ob 2. uri popoldne.

London, 25. februarja. Vsled dogovorov mej Anglijo in prizadetimi vesilami bodo tuji bojevniki za bursko stvar odpuščeni iz vjetništva na Sv. Heleni ter se povrnejo v domovino na stroške svojih vlad.

Berolin, 25. febr. Mej vlastni se vrše pogovori, da se v bodoče ne polasti nobena vlast kakega dela Kitajske brez sporazumljenja drugih vlasti.

London, 25. febr. Iz Pekina se javlja, da smatrajo vlasti dekret kitajskega cesarja zadostno zadoščenje. Jutri bodeta dva kitajska dostojanstvenika javno obglavljena.

Listnica uredništva:
Na razna vprašanja odgovarjamo, da notice o Veselovi drami ni pisal g. Dragotin Val in tudi ne gosp. dr. Kržišnik, ampak nam je došla po drugih informacijah.

Cena žitu na dunajski borzi
dné 23. februarja 1901.
Za 50 kilogramov.

Pšenica za pomlad . . .	K 7.72 do K 7.73
» za maj-junij » . . .	7.83 » » 7.84
» za jesen . . . » . . .	7.94 » » 7.95
Rž za pomlad . . . » . . .	7.66 » » 7.67
» za jesen . . . » . . .	7.65 » » 7.66
Turšica za maj-junij . . .	5.46 » » 5.47
» za julij-avg. » . . .	5.58 » » 5.59
Oves za pomlad . . . » . . .	6.59 » » 6.60

Meteorologično poročilo.
Višina nad morjem 306.2 m, srednji zračni tlak 736.0 mm.

Dne	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celsiusu	Vetrarji	Nebes	Padarina v 24 urah
23. 9. zveč.	734.7	-6.8	sr. jrah.	jasno		
24. 7. zjut.	735.2	-1.30	sl. svzh.	jasno	0.0	
2. popol.	734.3	-1.5	sl. sever	pol oblač.		
24. 9. zveč.	732.8	-4.6	brezv.	jasno		
7. zjut.	731.7	-13.0	st. jrah.	megla	0.0	
2. popol.	730.7	-0.6	sl. jvzh.	jasno		
Srednja temperatura sobote -10.0°, norm.: -0.6°.						
Srednja temperatura nedelje -5.4°, normale: -0.7°.						

Dne 25. februarja.

Skupni državni dolg v notah . . .	98.45
Skupni državni dolg v srebru . . .	98.35
Avstrijska zlata renta 4% . . .	118.05
Avstrijska kronska renta 4%, 200 kron . . .	97.95
Ogerska zlata renta 4% . . .	118.05
Ogerska kronska renta 4%, 200 . . .	93.70
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 glid. . .	167.4
Kreditne delnice, 160 glid. . .	674.25
London vista . . .	240.47 1/2
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj. . .	117.40

Zahvala. 191 1-1

Vsem prijateljem in znancem, ki so se blagovolili udeležiti pogreba moje prelube matere, izrekam tu svojo prisrčno zahvalo.

V Zavracu, 19. febr. 1901.

Jakob Ferjančič,
župnik.

VABILO 192 1-1

na

VII. redni občni zbor
„Okrajne posojilnice v Mokronogu, registr. zadruge z neomejeno zavezo“,
ki se bode vršil
v sredo dné 13. marca 1901
ob 3. uri popoldne
v šolskem poslopji v Mokronogu.

Dnevni red:

1. Nagovor ravnatelja, ozir. ravnateljevega namestnika.
2. Račun načelstva.
3. Poročilo računskih preglednikov in nadzornikov.
4. Razdelitev čistega dobička.
5. Volitev načelstva in nadzorstva.
6. Predlogi in nasveti.

NB. Ako bi občni zbor ob 3. uri ne bil sklepčen, prične se pol ure kasneje drug občni zbor, ki sme brezpogojno brez ozira na število navzočih zadržnikov sklepati.

V Mokronogu, dné 24. febr. 1901.

Načelstvo.

Prijatelji citer

ki se žele z malimi stroški kot samouki gotovo in temeljito naučiti igrati na citre, se uljudno pozivljajo, da b'agovili svojo čast, adresu naznaniti po poštni dopisnici podpisane, ki jim brezplačno in franko dopošlje obsežen pregled najboljših učnih pripomočkov za citre. — Naslov:

Josip Sorg,
176 1-1 Dunaj III., Kollbasse 17.

Najlepši stranski zaslužek
(200 do 300 kron na mesec)

se pridobi s prodajanjem postavno dopuščenih srečk na mesečne obroke med prijatelji in znanci. Več pové 188 6-1

banka Kronfeld & Co. v Zagrebu.

Učenec

se sprejme takoj z dobrimi spričevali v trgovino z mešanim blagom v **Spodnji Idriji.**

169 3 3 **Luka Brus.**

Gostilna in prodajalna

da se takoj v **najem** v Sneberjih šte. 16 z vso pripravo in vsem pohištvo pod jako dobrimi pogoji.

Natančno zve se pri **August Kuharju**, trgovcu in gostilničarju v Zadvoru tik Velške papirnice. 178 3-2

Dunajska borza.

20 mark . . .	23.50	Dunavsko vravnavno posojilo 1. 1878 . . .	106.10	Salmove srečke, 40 glid. . .	182.—
20 frankov (napoleonor) . . .	19.08	Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4% . . .	94.25	St. Genois srečke, 40 glid. . .	210.—
Italijanski bankovci . . .	90.40	Prioritetne obveznice državne železnice . . .	42.50	Waldsteinove srečke, 20 glid. . .	391.—
C. kr. cekini . . .	11.32	» » južne železnice 3% . . .	34.7—	Ljubljanske srečke . . .	57.—
Dne 23. februarja.					
3-2% državne srečke 1. 1854, 250 glid. . .	182.—	» » južne železnice 5% . . .	123.75	Akcije anglo-avstrijske banke, 200 glid. . .	274.—
5% državne srečke 1. 1860, 100 glid. . .	168.—	» » dolenskih železnice 4% . . .	99.50	Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v. . .	632.0—
Državne srečke 1. 1864, 100 glid. . .	205.—	Kreditne srečke, 100 glid. . .	392.—	Akcije tržaškega Lloydja, 500 glid. . .	825.—
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron . . .	95.60	4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 glid. . .	370.—	Akcije južne železnice, 200 glid. sr. . .	106.—
Tisne srečke 4%, 100 glid. . .	142.—	Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 glid. . .	47.50	Splošna avstrijska stavbinska družba . . .	152.—
Dunavske vravnavne srečke 5% . . .	257.50	Ogerskega . . .	24.75	Montanska družba avstr. plan. . .	448.50
		Budimpešt. bazilika-srečke, 5 glid. . .	14.15	Trboveljska premogarska družba, 70 glid. . .	461.—
		Rudolfove srečke, 10 glid. . .	59.—	Papirnih rubljev 100 . . .	253.25

Nakup in prodaja
vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanja za izgube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobička. — Promese za vsako žrebanje.
Kulaniča izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba
„MERCUR“
I., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Opustitev delikatesne trgovine.

Cenjenim odjemalcem moje delikatesne trgovine naznanjam, da sem isto **opustil** ter se jim za svojo naklonjenost tem potom najprisrčneje zahvaljujem.

Fran Krapeš.

196 1 1

Razglas.

Podpisani mestni magistrat mladeničem rojenim leta 1878, 1879, 1880. in 1881., kateri stopijo letos v vojaško, odnosno črnovojniško dobo, naznanja:

1. da se bo

26. t. m. ob 9. uri dopoldne vršilo žrebanje

v smislu § 32. vojnega zakonika I. del, pri tukajšnjem uradu v pisarni vojaškega referenta. To žrebanje, kateremu ima vsakdo pristop, velja za one mladeniče, ki izpolnijo letos 21. leto (rojstveno leto 1880) in torej letos prid-jo prvič k naboru;

2. da so od 18. do 25. t. m. v uradnih urah imeniki onih mladeničev, kateri pridejo letos k naboru, pri tukajšnjem uradu, v pisarni vojaškega referenta, vsakteremu na ogled. Kdor opazi kak pogrešek, napaden vpis, ali ima pomislek proti zaprošenim ugodnostim ali proti prošnjam za nabor v kraju, kjer prosilec biva, naj to pismeno ali ustno naznani tukajšnjemu uradu;

3. da so od 18. do 25. t. m., v navadnih uradnih urah pri tukajšnjem uradu, v pisarni vojaškega referenta, imeniki domačih in tujih, leta 1882. rojenih, z letošnjim letom v črno vojno stopivših mladeničev na ogled. Pogreški in nedostaki naj se pismeno ali ustno naznanijo tukajšnjemu uradu.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,
dné 10. februarja 1901.

Rapidol je izvrstno sredstvo za ličenje sobnih tal. Isto odstranja in preprečuje lepljivost ličenih desk. Edina prodaja za Kranjsko pri tvrdki **BRATA EBERL v Ljubljani**, Francišanske ulice. 278 1 12-9

Vnanja naročila proti povzetju.

Katoliška Tiskarna
priporoča raznovrstne
vizitnice
po nizki ceni.

Šivalne stroje

priznana najboljša izdelka za družine in obrtnike
priporoča 888 25-21

tovarniška zaloga šivalnih strojev

Ivan Jax v Ljubljani, Dunajska cesta 17

Ustrezamo splošnji želji

in od sedaj znanprej zraven pasteriziranega piva prodajamo tudi

nepasterizirano pivo v steklenicah

po 25 skupaj v jednom zaboju po primernih cenah.

Zaloga pive bratov Reininghaus,
Ljubljana - Šiška. 141 2-3

Telefon št. 65.

Žrebanje nepreklicno
23. marca 1901

Glavni dobitok
60.000 kron
v gotovini po odbitku 20%.

„Invalidendank“-srečke
à 1 krono 122 13-2

priporoča **J. C. MAYER v Ljubljani.**